



Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 4 december 2024 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een behandeling van endometriose in het diafragma/thoracale gebied in Londen, Verenigd Koninkrijk.

Bij uw adviesaanvraag heeft u ook een kopie van het dossier gestuurd. Op 20 augustus 2024 heeft het Zorginstituut het voorlopig advies aan uw commissie verstuurd. Vervolgens heeft uw commissie op 4 december 2024 het hoorzittingsverslag d.d. 2 oktober 2024 en aanvullende stukken aan het Zorginstituut gestuurd met het verzoek om een definitief advies.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Het voorlopig advies d.d. 20 augustus 2024 wordt hieronder voor de volledigheid herhaald.

Voorlopig advies

Situatie van verzoekster

Verzoekster is bekend met endometriose. In 2022 is in het bekkengebied diep infiltrerende endometriose operatief verwijderd. Er zijn nog resten van endometriose aanwezig aan de onderzijde van het diafragma, en mogelijk ook in de borstholte. De behandelend arts verwijst verzoekster voor diagnostiek en verwijdering naar een gespecialiseerde kliniek in Londen, Verenigd Koninkrijk. Het voorstel van de gynaecoloog in Londen is een laparoscopische excisie van endometriose van onder het diafragma inclusief de leverregio, en een rechter video-geassisteerde thoracoscopie (VATS). De bijbehorende codes zijn UK CCSD Code T1030 ('VATS pleurodesis/pleurectomy') en T0133 ('Excision of chest wall tumour – without chest wall reconstruction'). Op de offerte staat dat hieraan de volgende specialisten deelnemen: gynaecoloog, leverchirurg, thoraxchirurg en anesthesist. De kosten worden geraamd op minstens 18.563 pond.

Volgens verzoekster komt Code T1030 'VATS pleurodesis/pleurectomy' het meest overeen met DBC-zorgproduct 029099029 'Operatief verwijderen van een gedeelte van de long(en) tijdens een ziekenhuisopname bij goedaardig of kwaadaardig gezwel van het ademhalingsstelsel of van andere organen in de borstkas'. Code T0133 'Excision of chest wall tumour – without chest wall



reconstruction', komt volgens verzoekster het meest overeen met DBC-zorgproduct 149399056 'Uitgebreide operatie(s) bij een aandoening van baarmoeder/eierstok/ eileider', vanwege de aanwezigheid van zorgactiviteit 035587 'Laparoscopische of laparotomische behandeling endometriosis, uitgebreide chirurgie in een stadium IV-V'. Verzoekster vraagt om vergoeding van deze twee parallelle DBC-zorgproducten.

Verweerder geeft in de brief d.d. 5 februari 2024 aan dat de volgende DBC-zorgproducten werden afgeleid:

*Specialisme Gynaecologie,
Diagnose 0307.G17 Endometriose,
Zorgactiviteit 035580 Therapeutische laparoscopie, bv. ter opheffing van adhesiolysis, excisie intra-abdominale cysten, endometriose (excl. bij vruchtbaarheidsproblematiek zie 035581). DBC-zorgproduct: 149399049 (i.p.v. eerder vastgesteld foutief DBC-zorgproduct 149399055; diagnostische laparoscopie).*

*Specialisme Chirurgie,
Diagnose 0303.310 Mediast.scop/-tomie/thor. OF
Specialisme Cardiopulmonale chirurgie,
Diagnose 0328.1230 VATS (diagnostisch)
Zorgactiviteit 032670 Video-assisted thoracic surgery (VATS).
DBC-zorgproduct 029099044*

*Als er daadwerkelijk ook endometriosehaarden verwijderd worden:
Diagnose 0303.310 Mediast.scop/-tomie/thor.scop OF
Diagnose 0328.1460 VATS (therapeutisch)
Zorgactiviteit 032663 Excisie aandoening thoraxwand met behulp van video-assisted thoracic surgery (VATS, zie 032662 voor thoracoscopisch)
DBC-zorgproduct 029099032*

Verweerder geeft in de brief d.d. 15 juli 2024 aan de SKGZ aan dat verzoekster voor de thorax (per abuis) al een hoger DBC-zorgproduct toegezegd heeft gekregen dan DBC-zorgproduct 029099044, te weten DBC-zorgproduct 029099045. Omdat dit DBC-zorgproduct voor de thorax hoger is dan het passende DBC-zorgproduct voor een eventuele operatie bij verwijdering (DBC-zorgproduct 029099032), krijgt verzoekster de toegezegde vergoeding van de DBC-zorgproducten 1490399049 en de 029099045. De vergoeding komt daarmee uit op in een bedrag van in totaal € 15.418,10.

Adviesbevoegdheid

De adviestaak van het Zorginstituut beperkt zich tot de vraag of verzoekster aanspraak kan maken op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering.¹ Dit geschil heeft hier geen betrekking op. Door de behandeling (deels) te vergoeden erkent verweerder dat sprake is van verzekerde zorg en dat verzoekster redelijkerwijs aangewezen was op deze zorg. Het Zorginstituut heeft derhalve geen adviestaak in dit geschil.

¹ Art 114 lid 3 Zvw



Beoordeling

Op verzoek van de SKGZ merkt het Zorginstituut het volgende op met betrekking tot de aard van de vergoeding. Een DBC-zorgproduct is een code van negen cijfers die iets zegt over de inhoud van het totaal aan ziekenhuisactiviteiten (diagnostisering, behandeling en controles). Aan de hand van de geregistreerde activiteiten wordt het tarief van de behandeling vastgesteld.

Allereerst merkt het Zorginstituut op, zoals verweerder ook constateert, dat door de gynaecoloog uit Londen geen code is gegeven voor de genoemde 'laparoscopische excisie van endometriose van onder het diafragma inclusief de leverregio'. De Engelse codes hebben alleen betrekking op de thoracale diagnostiek en mogelijke behandeling.

Ten tweede is bij verzoekster sprake van diep invasieve of diep infiltrerende endometriose, oftewel endometriose stadium IV (ook buiten het bekken).² In sommige gevallen is hierbij een kijkoperatie (laparoscopie) nodig om de endometriose haarden goed te kunnen zien en behandelen. Endometriose in de borstholte komt zelden voor. Ook bij deze vorm van endometriose is soms een thoracoscopie noodzakelijk voor de diagnostiek en behandeling. Om die reden zijn er drie poortspecialisten betrokken bij de behandeling van verzoekster; gynaecologie, leverchirurgie en cardiothoracale chirurgie. Uit de Regeling medisch-specialistische zorg van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) volgt dat wanneer bij de behandeling van een zorgvraag van een patiënt meer poortspecialismen betrokken zijn als hoofdbehandelaar, elk poortspecialisme, waarvoor sprake is van een eigen zorgvraag, diagnosestelling én behandeling, een eigen zorgtraject opent.³

Ten derde merkt het Zorginstituut op dat de in de offerte opgenomen verpleegligdagen (twee nachten) slechts eenmaal worden meegenomen bij de berekening van het passende DBC-zorgproduct.

DBC-zorgproducten

Het Zorginstituut heeft bepaald wat de meest passende DBC-zorgproducten zijn bij de voorgestelde behandeling van verzoekster.⁴ De gegevens zijn als volgt:

Specialisme 0307 Obstetrie en Gynaecologie

Diagnose 0307.G17 Endometriose

Zorgactiviteit 035587 Laparoscopische of laparotomische behandeling endometriosis, uitgebreide chirurgie in een stadium IV-V.

Zorgactiviteit 190218 verpleegd. 2x.

- Zorgproductcode (DBC) **149399056**
- Declaratiecodes 15C658
- Omschrijving (be)handeling
Uterus en adnex | Oper groep 3 uitgebreid | Urogenitaal vrouwelijk org
- Omschrijving consument
Uitgebreide operatie(s) bij een aandoening van baarmoeder/eierstok/eileider

Specialisme 0303 Chirurgie (Heelkunde)

Diagnose 0303.368 Benigne neoplasma lever

² https://www.endometriose.nl/index.php?transfer_sessionid=165264356360391d5939f18&page=1037&articleconceptcheck=207927dd6e13a1737962f74d835004d2

³ Art. 5, lid 2, onder a, Regeling medisch-specialistische zorg

⁴ <https://zorgproducten.nza.nl/CasusAfliden.aspx>



Zorgactiviteiten 035580 Therapeutische laparoscopie, bv. ter opheffing van adhesiolysis, excisie intra-abdominale cysten, endometriose (excl. bij vruchtbaarheidsproblematiek zie 035581).

- Zorgproductcode (DBC) **028899026**
- Declaratiecodes 15C016
- Omschrijving (be)handeling
Benigne intestinum | Oper intestinum zwaar | Zonder VPLD | Nieuwv benigne spijsvert/gr speekselkl
- Omschrijving consument
Uitgebreide operatie aan het darmkanaal bij een goedaardig of kwaadaardig gezwel of poliep van het spijsverteringsstelsel

Specialisme 0328 Cardiothoracale chirurgie

Diagnose 0328.1230 VATS (diagnostisch)

Zorgactiviteit 032670 Video-assisted thoracic surgery (VATS).

- Zorgproductcode (DBC) **029099044**
- Declaratiecodes 15C076/17C076
- Omschrijving (be)handeling
Diagnostische ingreep in de thorax | Zonder VPLD | Nieuwv maligne ademh/intrathor org
- Omschrijving consument
Diagnostische ingreep in de borstkas bij goedaardig of kwaadaardig gezwel van het ademhalingsstelsel of van andere organen in de borstkas

Of:

Bij excisie tijdens dezelfde ingreep wordt het volgende DBC-zorgproduct afgeleid:

Specialisme 0328 Cardiothoracale chirurgie

Diagnose 0328.1460 VATS (therapeutisch)

Zorgactiviteit 032663 Excisie aandoening thoraxwand met behulp van video-assisted thoracic surgery (VATS, zie 032662 voor thoracoscopisch).

- Zorgproductcode (DBC) **029099032**
- Declaratiecodes 15C070 / 17C070
- Omschrijving (be)handeling
Ther ingreep in de thorax niet zijnde anatomische longresectie | Zonder VPLD | Nieuwv maligne ademh/intrathor org
- Omschrijving consument
Operatieve ingreep in de borstkas bij goedaardig of kwaadaardig gezwel van het ademhalingsstelsel of andere organen in de borstkas of bij inklemming van de vaatzenuwstreng tussen rib en sleutelbeen

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan geconcludeerd worden dat de volgende DBC-zorgproductcodes het meest passend lijken te zijn bij de voorgestelde behandeling in Londen: 149399056, 028899026, 029099044 (diagnostiek) of 029099032 (behandeling).

Advies

Het Zorginstituut heeft geen adviestaak in dit geschil en brengt geen advies uit. Het Zorginstituut merkt alleen op dat op basis van de beschikbare informatie in het dossier DBC-zorgproductcodes 149399056, 028899026, 029099044 (diagnostiek) of 029099032 (behandeling) het meest passend lijken te zijn bij de voorgestelde behandeling in Londen.



Definitief advies

Aanvullende informatie

De aanvullende informatie bevat een reactie van verweerder d.d. 7 november 2024 op het voorlopig advies van het Zorginstituut. Hierin geeft verweerder aan het voorlopig advies van het Zorginstituut niet geheel te kunnen volgen.

Beoordeling

Uit de reactie van verweerder op het voorlopig advies blijkt dat verweerder het door het Zorginstituut gekozen DBC-zorgproduct 149399056 niet kan volgen. Verweerder zou hebben gekozen voor DBC-zorgproduct 149399049 met zorgactiviteit '035580 Therapeutische laparoscopie, bv. ter opheffing van adhesiolysis, excisie intra-abdominale cysten, endometriose (excl. bij vruchtbaarheidsproblematiek zie 035581)'. Volgens verweerder liet de MRI van 2023 geen afwijkingen zien ter hoogte van de pleura en het middenrif. Het is dus niet duidelijk of er endometriose aanwezig is onder het diafragma. Aangezien bij de vorige ingrepen endometriosehaarden zijn verwijderd, is volgens verweerder geen sprake meer van stadium IV/V endometriose.

Het Zorginstituut merkt hierover allereerst op dat de Engelse richtlijn Endometriose van de European Society of Human Reproduction and Embryology vermeldt dat een MRI endometriose niet uitsluit: "(...) MRI in the diagnostic work-up for endometriosis, (...) a negative finding does not exclude endometriosis".⁵ De behandelend uroloog van het Jeroen Bosch Ziekenhuis schrijft hierover in zijn verslag (ongedateerd, maar geschreven na augustus 2023): "Wel bleven cyclus gebonden klachten in borstholte en ter hoogte van middenrif bestaan. MRI ter opsporing van endometriose haarden aug 2023 liet geen afwijkingen zien ter hoogte van pleura en middenrif. Echter, eerdere endometriose werd bij patiënte ook niet middels MRI aangetoond. Daarnaast is zeker 80% van de endometriose niet op beeldvorming te zien, doch slechts endoscopisch." Daarnaast onderschrijft ook de Engelse behandelend arts de sterke verdenking op endometriose buiten het bekken, dus stadium IV/V.⁶ Hij schrijft hierover in het operatieverslag d.d. 15 juli 2022: "We were unable to proceed with diaphragmatic/thoracic investigations in this surgery as the relevant hepatobiliary and thoracic surgeons were unavailable and it would not have been feasible to perform surgery in all 3 areas anyhow in view of the time needed to deal with the severity of disease in the pelvis. This surgery to check underside of diaphragm abdominally and Right VATS will need to be scheduled for another date." Er was dus geen medebehandelend leverchirurg of thoraxchirurg beschikbaar, en er was ook geen operatietijd om de mogelijke diafragma/thorax haarden op te sporen en te behandelen. Hiervoor zou dan ook een nieuwe afspraak gepland moeten worden. Het Zorginstituut maakt hieruit op dat buiten het bekken (lever, thorax) endometriose haarden worden verwacht gezien de blijvende klachten, ook al zijn deze niet aangetoond op een MRI. Dit onderschrijft de keuze voor DBC-zorgproduct 149399056.

Ten tweede ziet verweerder geen reden voor het openen van een apart DBC-zorgproduct voor de leverchirurg. Er is volgens verweerder alleen sprake van 'levermobilisatie' door de chirurg. Verweerder betoogt dat het een

⁵ <https://www.eshre.eu/Guidelines-and-Legal/Guidelines/Endometriosis-guideline>

⁶ https://www.endometriose.nl/index.php?transfer_sessionid=165264356360391d5939f18&page=1037&articleconceptcheck=207927dd6e13a1737962f74d835004d2



ondersteunende verrichting betreft zonder een tweede zorgvraag. Verweerder verwijst daarbij naar de Registratiewijzer van de Federatie Medisch Specialisten (FMS).

Na beschouwing van de uitleg van verweerder, blijkt dat het voor het Zorginstituut in eerste instantie op basis van de beschikbare informatie in het dossier onduidelijk was wat de activiteiten van de leverchirurg precies waren. Het Zorginstituut betreurt dit. In het onderhavige geschil is de leverchirurg ondersteunend specialist bij de diagnostiek en behandeling van de leverendometriose. De leverchirurg is geen hoofdbehandelaar geweest, zoals is aangegeven in het voorlopig advies. In de Registratiewijzer van de FMS staat: *"Wanneer meerdere specialismen onderdeel uitmaken van het te voeren beleid behorende bij een zorgvraag opent elk specialisme een eigen DBC, tenzij er sprake is van een ondersteunend specialisme."*⁷ Aangezien de leverchirurg een ondersteunend specialist was, is DBC-zorgproductcode 028899026 niet van toepassing.

Ten derde begrijpt verweerder niet dat het Zorginstituut in het voorlopig advies d.d. 20 augustus 2024 voor één DBC-zorgproduct (029099032) heeft gekozen bij behandeling van de endometriose, en voor de drie DBC-zorgproducten (149399056, 028899026 en 029099044) bij alleen diagnostiek. Het Zorginstituut merkt op dat deze informatie vermoedelijk onjuist geïnterpreteerd is door verweerder. Verweerder lijkt aan te geven, dat er bij de beoogde behandeling van de endometriose slechts één DBC-zorgproduct passend is (029099032). Dit DBC-zorgproduct is echter alleen passend voor de behandeling van de thoraxhaarden, maar niet voor de leverhaarden. In de conclusie van het voorlopig advies d.d. 20 augustus 2024 heeft het Zorginstituut aangegeven dat de DBC-zorgproducten 149399056 en 028899026 (voor de leverhaarden) het meest passend zijn. Daarnaast is het passende DBC-zorgproduct voor diagnostiek van de thorax 029099044, en voor behandeling van de thorax 029099032. Zoals hierboven reeds opgemerkt vervalt DBC-zorgproduct 028899026 echter, wat maakt dat in totaal twee DBC-zorgproducten van toepassing zullen zijn: 149399056 en 029099044 (in het geval van diagnostiek van de thorax) of 029099032 029099032 (in het geval van behandeling van de thorax).

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan geconcludeerd worden dat de volgende DBC-zorgproductcodes het meest passend lijken te zijn bij de voorgestelde behandeling in Londen: 149399056 en 029099044 (in het geval van diagnostiek van de thorax) of 029099032 (in het geval van behandeling van de thorax).

Advies

Het Zorginstituut heeft geen adviestaak in dit geschil en brengt geen advies uit. Het Zorginstituut merkt alleen op dat op basis van de beschikbare informatie in het dossier DBC-zorgproductcodes 149399056 en 029099044 (diagnostiek van de thorax) of 029099032 (behandeling van de thorax) het meest passend lijken te zijn bij de voorgestelde behandeling in Londen.

⁷ https://demedischspecialist.nl/sites/default/files/2023-12/2024_Registratiewijzer.pdf